

Tjekliste for forebyggelsespakkerne vedr. Social- og sundhedsudvalget

Tjekliste for Forebyggelsespakke vedr. Tobak

G: Grundniveau U: Udviklingsniveau

RAMMER

Anbefaling	Status	Udvalg
TILBUD		
<p>G <u>Nationale rygestoptilbud</u> Kommunen henviser ved alle relevante lejligheder til de nationale rygestoptilbud; STOPlinien, tlf. 80 31 31 31, www.ddsp.dk, www.stoplinien.dk, www.xhale.dk</p>		SSU
<p>G <u>Reaktive rygestoptilbud for alle borgere</u> Kommunen tilbyder løbende reaktive rygestoptilbud, der er åbne for alle borgere, som vil holde op med at ryge. Tilbuddene bør have en hyppighed, der sikrer, at borgerne kan få et tilbud, når de er motiverede. Inspiration til handling: Der kan altid henvises til STOPlinien, tlf. 80 31 31 31, eller "Dit Digitale Stopprogram": www.ddsp.dk.</p>		SSU
<p>U <u>Udbygning af samarbejde med praktiserende læger og sygehuse</u> Samarbejdet med de praktiserende læger og sygehuse medvirker til, at rygerne på systematisk måde tilbydes rådgivning og henvisning til kommunale rygestoptilbud (fx etableret via sundhedsaftaler mellem region og kommune).</p>		SSU
<p>G <u>Iværksættelse af markedsføringsindsatser</u> Kommunen iværksætter blandt andet i samarbejde med de centrale aktører passende markedsføringsindsatser af såvel nationale som lokale tilbud til rygere med henblik på at øge deltagelsen.</p>		SSU
<p>G <u>Rekruttering og målgruppetilpassede tilbud</u> Kommunen iværksætter opøgende indsatser til grupper af borgere, som er særligt sårbare overfor rygningens helbredsskadelige virkning (kronisk syge, gravide), eller som har høj rygeprævalens (fx kortuddannede, visse etniske grupper, borgere på overførselsindkomster samt psykisk syge). Dette kan blandt andet ske i et samarbejde med socialforvaltningen, beskæftigelsesforvaltningen etc. Inspiration til handling: Se erfaringer i projektet "Røgfrihed for alle": www.rogfrihed.dk og "Forebyggelsesindsatser i nærmiljøet": www.sst.dk.</p> <p>Vedrørende rygestopmateriale til etniske grupper henvises til Sundhedsstyrelsens materiale "Et godt liv uden røg": www.sst.dk.</p>		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

<p>U Opsøgende rekruttering i udvalgte boligområder Kommunen iværksætter opsøgende rekruttering til rygestoptilbud tilpasset særlige målgrupper, der gennemføres og placeres lokalt i udvalgte boligområder, hvor koncentrationen af rygere er særligt stor. Inspiration til handling: Der henvises til erfaringerne fra satspuljeprojektet "Forebyggelsesindsatser i nærmiljøet": www.sst.dk.</p>		SSU
<p>U Rygestoptilbud på væresteder Kommunen iværksætter en indsats på væresteder og etablerer rygestoptilbud til socialt udsatte med udgangspunkt i denne arena. Hovedparten af værestedsbrugerne ryger meget og har også ønske om rygestop (se: www.rogfrihed.dk, hvor der findes en nærmere beskrivelse af målgruppe og metoder i projektet "Røgfrihed for alle").</p> <p>Det kan i visse sammenhænge være relevant at iværksætte indsatser, der omfatter både tobak og alkohol, da der for nogle borgere er tale om storforbrug af begge substanser.</p>		SSU

INFORMATION OG UNDERVISNING

<p>G Understøtte nationale kampagner og information Kommunen understøtter de nationale kampagner på tobaksområdet ved at formidle relevant information til borgerne via de kommunale platforme (hjemmesider, sundhedscentre etc.).</p>		SSU
<p>U Gennemføre selvstændige informationsindsatser Kommunen gennemfører i forbindelse med nationale informationsindsatser selvstændige, målrettede tiltag, der aktivt bidrager til at formidle kampagnebudskaber til borgerne. Dette kan ske via særlige arrangementer og/eller events i butikcentre, på uddannelsesinstitutioner og lignende.</p>		SSU
<p>G Information om nationale rygestoptilbud Kommunen bidrager til at sprede information til borgerne om de effektive nationale rygestoptilbud. Inspiration til handling: www.ddsp.dk, www.stoplinien.dk og www.xhale.dk samt STOPlinien, tlf. 80 31 31 31.</p>		SSU
<p>G Information om love og regler Kommunen bidrager til at viderebringe information til borgerne om love og regler på området. Det kan omfatte centrale og lokale regler om røgfri miljøer samt regler for salg af tobak til børn og unge. Dette vil kunne understøtte en bedre håndhævelse af de pågældende love.</p>		Alle

TIDLIG OPSPORING

Der henvises til publikationen "Behandling af tobaksafhængighed – Anbefalinger til en styrket klinisk praksis".		
G <u>Udskolingssamtale om tobak</u> Den kommunale sundhedstjeneste gennemfører på systematisk grundlag en samtale om tobak ved udskolingssamtalen i folkeskolens afgangsklasser. Se "Vejledning om forebyggende sundhedsydelse til børn og unge": www.sst.dk . Inspiration til handling: Der henvises til rygestoptilbud, der er målrettet unge som eksempelvis: www.xhale.dk		SSU
G <u>Information og henvisning hos den kommunale tandpleje</u> Den kommunale tandpleje er opmærksom på rygere og giver på systematisk måde information om rygning, tilbyder kort rådgivning og i givet fald henviser til relevante rygestoptilbud – fx: www.xhale.dk . Tandlægeforeningen har tidligere udgivet særligt inspirationsmateriale.		SSU
G <u>Særlig indsats i forhold til gravide og barslende</u> Der etableres en særlig informations- og rådgivningsindsats målrettet gravide og barslende med fokus på forebyggelse af skader hos fostre og spædbørn. Indsatsen kan foretages af sundhedsplejersken i samarbejde med praktiserende læge og jordemoder.		SSU
G <u>Samarbejde med praktiserende læge</u> Der etableres et samarbejde med praktiserende læger om rådgivning og henvisning til kommunale rygestoptilbud blandt ny-opdagede kronisk syge patienter (fx med KOL, hjerte-karsygdom, diabetes) eller til rygende borgere, der skal opereres. Inspiration til handling: www.sst.dk		SSU
U <u>Udbygget samarbejde med praktiserende læge og sygehuse</u> Kommunen samarbejder med praktiserende læger og sygehuse – herunder jordemødre – om en systematisk indsats, der sikrer rådgivning af og relevant henvisning til målrettede rygestoptilbud for alle borgere, der enten allerede har eller har en høj risiko for at få en kronisk sygdom samt til gravide. Inspiration til handling: Der henvises til Sundhedsstyrelsens publikation "Behandling af tobaksafhængighed – Anbefalinger til en styrket klinisk praksis": www.sst.dk		SSU
U <u>Opsøgende indsatser i boligområder</u> Kommunen gennemfører opsøgende indsatser i boligområder med mange rygere. Der tilbydes afdækning af sundhedsprofil med henblik på en systematisk rådgivning i forhold til livsstilsændringer, herunder rygestop, der kan forebygge udvikling af livsstilssygdomme. Inspiration til handling: Der henvises til eksempelvis Inter99-studiet: www.regionh.dk		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsepakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

Tjekliste for Forebyggelsespakke vedr. Alkohol

G: Grundniveau U: Udviklingsniveau

RAMMER

Anbefaling	Status	Udvalg
<p>G <u>Kommunal alkoholpolitik</u> Kommunen indarbejder alkohol, med egne mål for indsatsen, som del af en kommunal sundhedspolitik. Alkoholpolitikken anbefales at dække både forebyggelse, tidlig indsats, rådgivning og behandling, samt tage stilling til alkoholopgaven på tværs af forvaltninger. I tilknytning til alkoholpolitikken udarbejdes handleplaner for implementering af politikkens mål.</p>		SSU
<p>U <u>Alkoholpolitik på private arbejdspladser</u> Kommunen støtter private arbejdspladser i kommunen i at udarbejde og implementere alkoholpolitikker.</p>	Note 3	SSU

TILBUD

<p>G <u>Kort rådgivende samtale til borgere med et storforbrug eller skadeligt forbrug, pårørende og børn</u> Kommunen tilbyder en kort rådgivende samtale af høj kvalitet til borgere med et overforbrug eller skadeligt forbrug samt til pårørende og børn. Tilbuddet tilpasses og placeres, så det svarer til målgruppens behov, fx i sundhedscentre eller som udgående tilbud til fx uddannelsesinstitutioner eller ældre.</p>		SSU
<p>G <u>Differentierede alkoholbehandlingstilbud</u> Kommunen kvalificerer alkoholbehandlingen, så den imødekommer behandlingsbehovet hos borgere med alkoholproblemer på forskellige niveauer og med baggrund i den eksisterende dokumentation for kvalificeret alkoholbehandling. Der arbejdes med differentierede alkoholbehandlingstilbud af høj kvalitet rettet mod:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Borgere med alkoholafhængighed og borgere med skadeligt forbrug af svær grad. • Særligt tilrettelagte familieorienterede behandlingstilbud rettet mod familier, partnere, børn og andre pårørende. • Dobbeltfokuseret behandling til borgere med både et afhængigt eller skadeligt forbrug og med en personlighedsforstyrrelse eller anden psykisk belastning. Denne behandling tilbydes i samarbejde med det regionale sundhedsvæsen, herunder psykiatrien. • Gravide i samarbejde med det regionale familieambulatorium. • Afrusning af socialt udsatte og sårbare i tæt relation til alkoholbehandling. 		SSU

4

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

<p>G Samspil mellem alkoholbehandling, socialforvaltning og familiebehandling Kommunen sikrer samspil mellem alkoholbehandlingen og den kommunale socialforvaltning med henblik på at sikre social støtte til familien som opfølgning på behandlingen. Herunder sikres samspil og kompetencedeling mellem alkoholbehandlingen og familiebehandlingen, da begge institutioner arbejder med familier, der kan have alkoholproblemer og familieproblemer og er socialt udsatte og sårbare.</p>		SSU
<p>G Information om regler for alkoholbehandling og tilbud Kommunen sikrer, at information vedrørende regler for alkoholbehandling samt kommunens behandlingstilbud er synlige for borgere og samarbejdspartnere, fx på kommunens hjemmeside.</p>		SSU
<p>U Familieorienteret alkoholbehandling Kommunen medtænker som led i alkoholbehandlingen en familieorienteret tilgang til familier, hvor et medlem af familien har et alkoholproblem.</p>		SSU
<p>U Implementering af kvalitetssystem Kommunens alkoholbehandling implementerer et kvalitetsudviklingssystem. Det omfatter tydelige udviklingsmål, indsamling af data for de ydelser, der tilbydes, måling af tilfredshed, samt løbende analyser af behandlingsforløb. Små kommuner kan med fordel samarbejde omkring udviklingen af et kvalitetsudviklingssystem som en integreret del af samarbejdet omkring alkoholbehandling. Inspiration til handling: "Kvalitet i alkoholbehandling – et rådgivningsmateriale", "Retningslinjer for kommunal godkendelse af alkoholbehandlingssteder", Vedr. rådgivningssamtaler: "Inspirationshæfte Alkoholforebyggelse i kommunen – modelkommuners arbejde med at styrke den forebyggende indsats".</p>		SSU

INFORMATION OG UNDERVISNING

<p>G Nationale informationskampagner Kommunen understøtter de nationale informationskampagner om alkohol gennem spredning af centralt informationsmateriale til borgere og nøglepersoner.</p>		SSU
<p>G Frontpersonale informerer om kommunens tilbud Kommunens medarbejdere i sundhedsplejen, tandplejen, hjemmeplejen, daginstitutioner, skoler, social- og jobcentre mv. informerer om kommunens rådgivnings og behandlingstilbud samt familieambulatoriernes tilbud til gravide.</p>		SSU
<p>U Udvidet indsats ved nationale kampagner Kommunen udvider indsatsen i forbindelse med nationale informationskampagner. Det kan ske ved aktivt at støtte de nationale informationskampagner med egne informationsaktiviteter rettet mod særlige målgrupper eller arenaer. Inspiration til handling: "Tackling", "Til</p>		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

grundskolens lærere, ledelse og skolebestyrelse: Sæt rammer for alkohol, tobak og stoffer”, ”Til forældre med børn i grundskolen: Dit barns festkultur”, ”Til ungdomsuddannelsens lærere og ledelse: Politik for rusmidler og rygning”, ”Til forældre til unge på ungdomsuddannelsen: Hjælp din teenager – med at skabe rammer for alkohol, tobak og stoffer”, ”Når mor og far drikker – faktablade”, ”Børn som lever med forældres alkohol- og stofproblemer”.		
---	--	--

TIDLIG OPSPORING

U <u>Systematisk tidlig opsporing ved frontpersonale</u> Kommunens frontpersonale, der møder borgere i socialforvaltningen, jobcentre, sundhedsplejen, tandplejen, daginstitutioner, skoler, fritidshjem, hjemmeplejen mv., kan sikre tidlig opsporing af overforbrug og alkoholproblemer hos borgere og familier med alkoholproblemer ved hjælp af en kort opsporende samtale. For medarbejdere i socialforvaltningen, jobcentre mv. er gruppen af socialt udsatte og sårbare borgere en særlig vigtig målgruppe.		SSU
G <u>Handlevejledninger</u> Kommunen udarbejder handlevejledninger til frontpersonale med fokus på spørgeguides til en kort opsporende samtale om alkoholvaner og henvisning til rådgivning og behandling. Handlevejledningen til den pædagogiske sektor omfatter hensigtsmæssigt retningslinjer for samarbejde og underretning til socialforvaltningen samt retningslinjer for, hvordan institutionen kan støtte børn, der belastes af forældres alkoholproblemer.		SSU/ B&C
G <u>Samarbejde om gravide og børnefamilier</u> Kommunen har i samarbejde med det regionale sundhedsvæsen fokus på alkoholproblemer blandt gravide og børnefamilier. Alle gravide bør spørges om alkoholvaner og henvises ved behov til det regionale familieambulatorium.		SSU
U <u>Samarbejde med det regionale sundhedsvæsen</u> Kommunen etablerer et samarbejde med det regionale sundhedsvæsen for at sikre en systematisk tidlig opsporing af alkoholproblemer hos patienterne. Patienter med et alkoholproblem henvises til rådgivning eller behandling. Tilsvarende spørges der systematisk til belastning og vanskeligheder hos pårørende og børn, som ved behov henvises til relevant rådgivning. Inspiration til handling: ”Handlevejledning til sagsbehandlere i voksenforvaltningen vedr. klienter med alkoholmisbrug”, ”Handlevejledning til sagsbehandlere i børneforvaltningen vedr. klienter med alkoholmisbrug”, ”Inspirationshæfte alkoholforebyggelse i kommunen – 20 modelkommuners arbejde med at styrke den forebyggende indsats”, ”Børn i familier med alkoholproblemer – gode eksempler på kommunal praksis”, ”Børn som lever med forældres alkohol- og stofproblemer”, ”Den nødvendige samtale – når samtalen handler om alkohol og barnets trivsel”, ”En børnehavefe, en skolealf – og anden støtte til børn fra familier med alkoholproblemer”, ”Når forældre har alkoholproblemer – pædagogisk støtte til børn i dagtilbud”, ”Bedre Tværfaglig indsats”: www.tvaerfaglig-indsats.dk .		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

Tjekliste for Forebyggelsespakke vedr. Fysisk aktivitet

G: Grundniveau U: Udviklingsniveau

RAMMER

Anbefalinger	Status	Udvalg
<p>G <u>Kommunal politik</u> Kommunen indarbejder fysisk aktivitet i sundhedspolitikken med det formål at:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fysisk aktivitet integreres i kommunens øvrige politikker og planer på tværs af forvaltninger. Opstille specifikke mål for borgernes fysiske aktivitet både i den overordnede politik for fysisk aktivitet og i kommunens øvrige politikker og planer. Udarbejde strategier for implementering af fysisk aktivitet i offentlige institutioner som dagtilbud, folkeskoler, skolefritidsordninger, fritidsklubber, ungdomsklubber, ungdomsuddannelser, døgninstitutioner, hjemmeplejen og plejehjem. Udarbejde strategier for implementering af fysisk aktivitet i offentlige institutioner som dagtilbud, folkeskoler, skolefritidsordninger, fritidsklubber, ungdomsklubber, ungdomsuddannelser, døgninstitutioner, hjemmeplejen og plejehjem. Fremme aktiv transport. Det kan fx ske ved at vedtage lokalplaner og gennemføre anlægsprojekter med målet om at skabe et sammenhængende cykelsti- og fodgængernetværk. Det kan også indebære en omprioritering af driftsmidler til snerydning, saltning og udbedring af huller i belægningen, der sikrer bekvemme, trafiksikre transportløsninger for cyklister og fodgængere. <p>Inspiration til handling: "Guide til planlægning af kommunale forebyggelsesindsatser", samt "Idékatalog for cykeltrafik 2012" og "Motionsslangen Nykøbing Falster".</p>	Note 1	Alle
<p>G <u>Fysisk aktivitet på tværs af forvaltningsområder</u> Indsatsen til fremme af fysisk aktivitet koordineres på tværs af forvaltningsområderne, så fysisk aktivitet bliver en integreret del af indsatser på andre områder. Inspiration til handling: Sundhedsstyrelsen anbefaler, at kommunerne tager udgangspunkt i materialet "Sundhed på tværs".</p>	Note 5	Alle
Omgivelser og faciliteter		
<p>U <u>Indendørs-og udendørsarealer og ældre</u> Udearealerne ved ældreboliger og plejehjem samt indendørsarealerne indrettes, så de inspirerer til fysisk aktivitet for de ældre.</p>		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

Skoler, skolefritidsordninger, fritidsklubber og ungdomsklubber
Kommunale arbejdspladser

TILBUD

Dagtilbud, skole, skolefritidsordning og klubber		
Fritiden		
<p>U <u>Tilbud til fysisk inaktive borgere</u> I samarbejde med borgere og eventuelt med frivillige foreninger og private aktører kan kommunen udvikle tilbud, som er særligt målrettet borgere, der ikke er fysisk aktive. Det kan eksempelvis være aktiviteter i parker, på stranden eller på byens åbne pladser og kan fx omfatte familieaktiviteter. Inspiration til handling: "Inspirationskatalog - 7 timers idræt og motion om ugen til børn og unge".</p>		SSU/ KIU
<p>U <u>Tilbud til borgere med særlige behov</u> Kommunen tilbyder fysisk aktivitet rettet mod borgere med særlige forudsætninger og behov (fx overvægtige, ældre med nedsat fysisk formåen og svage sociale relationer, psykisk syge, handikappede, personer uden for arbejdsmarkedet og socialt udsatte). Tilbuddene kan udvikles og gennemføres i et partnerskab mellem kommunen og frivillige foreninger, oplysningsforbund, interesseorganisationer, eller private aktører, fx fitnesscentre. Inspiration til handling: "Betydning af fysisk aktivitet for mental sundhed blandt ældre" og "10 gode råd – udsatte børn og unges fritidsliv", "Guide til partnerskabet. Om samarbejde mellem offentlige og frivillige organisationer" og "Idékatalog – Gode ideer til aktiviteter, der kan styrke partnerskaber i foreninger og organisation".</p>		SSU/ BU
<p>U <u>Tilbud til børn med motoriske vanskeligheder</u> Kommunen tilbyder fysisk aktivitet til børn med motoriske vanskeligheder, eventuelt i samarbejde med frivillige foreninger og oplysningsforbund. Inspiration til handling: "Idékatalog: leg og lær" og "Slip legen fri".</p>		SSU/ FAM BU

INFORMATION OG UNDERVISNING

TIDLIG OPSPORING

G <u>Sundhedstjenesten og ind- og udskolingsundersøgelser</u>		SSU
--	--	-----

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsepakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

Sundhedsplejersken har ved ind- og udskolingsundersøgelser samt ved de regelmæssige undersøgelser gennem skoleforløbet fokus på børnenes fysiske aktivitetsniveau.		
G <u>Identifikation af børn med dårlig motorik og lavt aktivitetsniveau</u> Sundhedsplejersker, pædagoger i dagtilbud, skolelærere og eventuelt kommunens pædagogiskpsykologisk rådgivning samarbejder om at identificere børn med dårlig motorik samt børn og unge med lavt fysisk aktivitetsniveau. I samarbejde med forældre arbejder disse faggrupper på at forbedre børnenes motorik og fysiske aktivitetsniveau.		SSU
G <u>Plejebesøg hos ældre</u> Ved plejebesøg hos ældre indføres procedurer, som sikrer, at det er muligt at vurdere funktionsniveauet og handle for at undgå funktionsevnetab.		SSU
G <u>Sundhedstjenesten og hjemmebesøg</u> Sundhedsplejersken rådgiver ved hjemmebesøg familier om betydningen af fysisk aktivitet og om mulighederne for at være fysisk aktiv i hverdagen.		SSU

Tjekliste for Forebyggelsespakke vedr. Mental Sundhed

G: Grundniveau U: Udviklingsniveau

RAMMER

Anbefalinger	Status	Udvalg
<p>G <u>Kommunal politik for mental sundhed som en del af sundhedspolitikken</u> Kommunen udarbejder en tværgående politik for mental sundhed som en integreret del af sundhedspolitikken. Politikken kan indeholde vedtagne mål og planer for en indsats til fremme af mental sundhed for børn og unge, voksne/ældre samt sårbare og udsatte borgere. Politikken er flerstrengt og kan omfatte indsatserne i forebyggelsespakken grundniveau.</p>	Note 1	SSU

TILBUD

<p>G <u>Hjemmebesøg af sundhedsplejerske</u> Kommunen tilbyder minimum fem forebyggende hjemmebesøg af sundhedsplejerske i barnets første leveår til alle familier med henblik på at støtte den tidlige tilknytning mellem barn og forældre og understøtte barnets generelle trivsel og udvikling (jf. Vejledning om forebyggende sundhedsydelse til børn og unge 25).</p>		SSU
<p>U <u>Forældreuddannelse</u> Tilbud om forældreuddannelse til førstegangsforældre for at styrke deres viden og færdigheder omkring betydningen af mental og fysisk sundhed for barnets udvikling og hele familiens sundhed og trivsel. Inspiration til handling: Socialstyrelsen udbyder kurset "Klar til barn", som kommunen kan tilbyde kommende forældre: www.socialstyrelsen.dk/klartilbarn. Socialstyrelsen udbyder desuden oplæring til kommuner i brug af dokumenterede programmer til forældre med børn i adfærdsvanskeligheder. Læs mere på styrelsens hjemmeside i kategorien "Børn og unge" under punktet "Evidensbaserede programmer". Sundhedsstyrelsen afprøver også et universelt forældreuddannelsesprogram. Resultater forventes at være tilgængelige i løbet af 2014 på www.sst.dk</p>		SSU
<p>U <u>Tidlig indsats for sårbare familier</u> Kommunen tilrettelægger en målrettet indsats for at nå og støtte socialt og psykisk sårbare familier, fx familier med forældre, der selv har været udsat for omsorgssvigt, der har alkohol eller stofproblemer, som har et handicap eller lider af langvarig eller livstruende sygdom. Sårbare</p>		SSU

10

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

<p>forældre og børn vil ofte have brug for en tidlig, familieorienteret, tværfaglig og tværsektoriel indsats for at sikre barnets udvikling og trivsel. Inspiration til handling: Læs mere om kommunale erfaringer i Socialstyrelsens publikation: "Måltrettet indsats over for sårbare unge mødre" 47. Sundhedsstyrelsen har desuden udgivet eksempler på kommunale familieorienterede alkoholindsatser. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd har udgivet en forskningsoversigt om indsatser overfor udsatte 0-3 årige og deres forældre 48. Det Nationale Analyse og Forskningsinstitut for Kommuner og Regioner (VERA) har et igangværende forskningsprojekt omkring metoder til tidlig opsporing af udsatte børn: www.akf.dk/opsparing. Resultater forventes i 2014.</p>		
<p>U <u>Deltagelse i fritidsaktiviteter</u> Der arbejdes for at integrere udsatte børn og unge i almindelige fritidsaktiviteter, fx sport, spejder eller musik, med henblik på at skabe nye sociale relationer og øget livskvalitet. Kommunerne kan samarbejde med frivillige organisationer og fx etablere kompetenceudvikling og fritidsvejledning. Vejledningen kan kombineres med muligheder for økonomisk støtte til børnene og til aktiviteter. Inspiration til handling: Erfaringer fra projektet "Fritidspas" kan ses på www.socialstyrelsen.dk/fritidspas</p>		SSU/ KIU
<p>G <u>Trivselsfremme for ældre i plejecentre og i hjemmeplejen</u> Aktiviteter i ældrecentre og i hjemmeplejen tilrettelægges med henblik på at fremme trivsel, sociale relationer, fysisk aktivitet, samt forebygge ensomhed, depression, demens og funktionstab. Kommunen kan fx arbejde med opøgende indsatser overfor ældre borgere af anden etnisk oprindelse end dansk for at imødegå sproglige og kulturelle barrierer for deltagelse og kontakt. Inspiration til handling: Læs mere på www.aeldreviden.dk. På www.sst.dk under "Ældresundhed" findes inspirationsmateriale omkring fysisk aktivitet og mental sundhed.</p>		SSU
<p>G <u>Implementering af pakker for selvmordsforebyggelse</u> Kommunen kan med fordel gøre brug af Socialministeriets pakker for selvmordsforebyggelse blandt hhv. børn og unge og blandt ældre 52-54. Pakkerne anviser, hvordan kommunen kan sikre beredskab, organisering og samarbejde om indsatsen, samt opkvalificering af relevante personalegrupper. Inspiration til handling: Pakkerne om selvmordsforebyggelse kan downloades på www.selvmordsforskning.dk</p>		SSU/ B&S
<p>G <u>Støtte til udsatte borgere</u> Kommunen etablerer indsatser til støtte af udsatte borgere, som har psykiske lidelser og livsstilssygdomme. For socialt udsatte, der ikke er brugere af sociale tilbud, kan det være en fordel med en tværfaglig, opøgende indsats, som fungerer på de udsattes præmisser (fx teams med gadesygeplejersker/socialsygeplejersker samt ordninger med støtte- og kontaktpersoner). Inspiration til handling: Sundhedsstyrelsens publikationer om social ulighed i sundhed 4, side 79-85; 60, side 45. Publikationerne kan findes under "social ulighed i sundhed" på www.sst.dk</p>		SSU
<p>G <u>Kurser i håndtering af kronisk sygdom</u> Kommunen kan med fordel tilbyde kurser til borgere med kronisk sygdom og pårørende i håndtering af symptomer, mentalt helbred, dagligdagen, kommunikation og sociale relationer fx i samarbejde med andre kommuner eller regionen. Kurset kan ikke erstatte udredning og behandling. Inspiration til handling:</p>		SSU

<ul style="list-style-type: none"> Information om patientuddannelse findes på www.sst.dk under "Kronisk sygdom", "Sundhedsstyrelsens projekt om en forstærket indsats". Der findes flere modeller for patientuddannelse. Komiteen for Sundhedsoplysning udbyder patientuddannelse i kronisk sygdom og smerte, hvor erfarne patienter uddanner andre patienter. Læs mere på www.patientuddannelse.info. Center for Folkesundhed og Kvalitetsudvikling i Region Midt formidler information om patientuddannelse, hvor erfarne patienter og fagpersoner arbejder sammen om at gennemføreuddannelsen. Læs mere på www.cfk.rm.dk under "Læring og mestring". Region Syddanmark og Komiteen for Sundhedsoplysning har udviklet en model for patientuddannelse på tværs af KOL, hjertesygdom og type 2 diabetes, hvor det alene er sundhedsprofessionelle, som gennemfører undervisningen. Evalueringen offentliggøres med udgangen af 2012 på www.dialog-net.dk under "Udviklingsprojekter". Dansk Sundhedsinstitut har udgivet en guide til at kvalificere arbejdet med egenomsorg i patientuddannelse. Steno Center for Sundhedsfremme har udviklet en række modeller og værktøjer til patientuddannelse. Modellerne kan findes på www.steno.dk under "Sundhedsfremme", "Publikationer". 		
<p>U <u>Kursus i håndtering af langvarig stressbelastning, angst og depression</u> Borgere, som har eller er på vej til at udvikle langvarig stressbelastning, angst og/eller depression, kan med fordel tilbydes kursus i håndtering af disse tilstande med fokus på at mestre dagligdagen, kommunikation og sociale relationer. Kurset kan ikke erstatte udredning og behandling.</p> <p>Inspiration til handling: Sundhedsstyrelsen afprøver et kursusprogram til borgere med angst og/eller depression i satspuljen "Lær at tackle angst og depression", 2011-2014. Information kan findes på www.patientuddannelse.info. PsykiatriFonden afholder depressionsskoler i samarbejde med kommunerne med fokus på at identificere og håndtere symptomer. Se mere på www.psykiatrifonden.dk under "depressionsskole".</p>		SSU/ BU

INFORMATIONSIINDSATSER

<p>G <u>Formidling af information</u> Kommunen informerer løbende borgerne om indsatser til fremme af mental sundhed.</p>		SSU
<p>G <u>Deltagelse i nationale informationsindsatser</u> Kommunen understøtter den nationale og regionale indsats til afstigmatisering af psykiske lidelser: En af os: www.en-af-os.dk</p>		SSU

TIDLIG OPSPORING

<p>G <u>Screening for fødselsdepressioner</u> Som et led i sundhedsplejens hjemmebesøg screenes for risikomarkører for fødselsdepression af begge forældre, når barnet er seks-otte uger. Forældre, der viser sig at være i risiko for fødselsdepression, tilbydes særlig støtte, fx samtalegrupper, udredning og evt. behandling. Inspiration til handling: En række fynske kommuner (bl.a. Middelfart Kommune) har udviklet et målrettet screeningsredskab. Aarhus Kommune har gennemført et projekt omkring screening og udredning for fødselsdepression.</p>		SSU
<p>U <u>Screening af spædbørn</u> Via sundhedsplejen screenes spædbørn i alderen ni-ti måneder for begyndende psykiske udviklingsforstyrrelser eller helbredsproblemer. Screeningen finder sted i barnets hjem og udføres af sundhedsplejersker. Forældre til børn, som screenes positive, tilbydes rådgivning og vejledning. Inspiration til handling: Screeningsmetoden PUF (screening af social og mental udvikling og funktion) er under udvikling i en række hovedstadskommuner i et samarbejde mellem sundhedsplejen, Psykiatrisk Center Glostrup og Statens Institut for Folkesundhed. Metoden forventes færdigudviklet i løbet af 2015.</p>		SSU FAM
<p>G <u>Tidlig indsats til børn med sociale og mentale problemer</u> Kommunen kan med fordel understøtte en sammenhængende indsats via SSD-samarbejdet (det tidlige tværfaglige samarbejde mellem Socialforvaltning, skole, sundhedspleje og dagtilbud) for at støtte børn og unge med tidlige tegn på sociale og mentale problemer, fx problematisk adfærd som fravær og rusmiddelbrug, samt unge med selvmordsrisiko. Inspiration til handling: Socialstyrelsen har udgivet pjecen: "Dialog om tidlig indsats".</p>		SSU
<p>U <u>Tidlig opsporing af dårlig mental sundhed i jobcentre</u> Kommunen understøtter tidlig opsporing af dårlig mental sundhed i regi af jobcentre med henblik på visitation til kommunale trivselsfremmende tilbud eller – ved behov – henvisning til nærmere udredning i almen praksis for langvarig stressbelastning, angst og/eller depression.</p> <p>Inspiration til handling: Der kan findes information på www.who-5.org om trivselsindekset WHO-5, der i øjeblikket afprøves som et redskab til at afdække dårlig trivsel. Trivselsindekset og guide til anvendelse vil kunne findes på www.sst.dk i løbet af 2013.</p>		SSU
<p>U <u>Opsporing af mistrivsel blandt ældre</u> De forebyggende hjemmebesøg og indsatsen i hjemmeplejen målrettes til at opspore ensomhed, depression, selvmordsrisiko og demens med</p>		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

henblik på henvisning til kommunale og frivillige tilbud og/eller udredning og behandling. Inspiration til handling: Flere kommuner arbejder med at kvalificere personalet omkring mental sundhed i samarbejde med den kommunale demenskoordinator. Trivselsekset WHO-5 afprøves i øjeblikket som et redskab til at afdække dårlig trivsel og vurdere, om der er grundlag for nærmere udredning for depression, angst eller langvarig stressbelastning. Trivselsekset findes på www.who-5.org. En guide til WHO-5 vil kunne findes på www.sst.dk i løbet af 2013. På www.demenssyd.dk findes materiale omkring den nyeste viden på demensområdet.

Tjekliste for Forebyggelsespakke vedr. Seksuel Sundhed

G: Grundniveau U: Udviklingsniveau

RAMMER

Anbefaling	Status	Udvalg
G <u>Kommunal politik for seksuel sundhed</u> Kommunen indarbejder seksuel sundhed med konkrete mål for indsatserne som del af en kommunal sundhedspolitik.		SSU
U <u>Seksualpolitik på kommunens botilbud og institutioner</u> Der udarbejdes seksualpolitikker på botilbud, institutioner mv. for borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Politikkerne bidrager til at skabe rammer for at tale om seksualitet og angiver, hvordan personalet forholder sig til borgernes seksualitet. Inspiration til handling: Publikationen "Seksualitet på dagsordenen – en håndbog om professionel støtte til voksne med funktionsnedsættelse" kan downloades på www.socialstyrelsen.dk . På hjemmesiden www.projektseksualpolitik.dk findes hjælp til at udarbejde de nævnte politikker, ligesom der kan findes inspiration på www.forebygovergreb.dk		SSU
U <u>Koordinerende funktion</u> Koordination kan hensigtsmæssigt ske med henblik på at sikre overblik i forhold til indsatser, udfordringer, centrale kampagner, samt samarbejde med andre aktører.		SSU
G <u>Læseplaner og nøglepersoner</u> Kommunen udarbejder fælles læseplaner til skoler, og personer med ansvar for seksuel sundhed kan med fordel udpeges på de enkelte skoler. Fx kan relevante lærere tilbydes kompetenceudvikling inden for sundheds- og seksualundervisning. Inspiration til handling: Holstebro Kommune har gennemført et program som beskrevet, der evalueres i 2012. Sex & Samfund har desuden udarbejdet fælles læseplaner for flere kommuner.		BU/SSU
G <u>Information om HPV</u> Sundhedsplejerskerne informerer piger og deres forældre om HPV-vaccination, når de afholder pubertetsundervisning i grundskolen.		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

Inspiration til handling: Der kan findes information på www.stophpv.dk		
G <u>Opsporing og håndtering af overgreb</u> Skoler og daginstitutioner har planer og retningslinjer for opsporing og håndtering af seksuelle overgreb. Inspiration til handling: Læs mere på www.forebygovergreb.dk samt i publikationen "Den professionelle tvivl – tegn og reaktioner på seksuelle overgreb mod børn og unge".		BU/ SSU
U <u>Kommunikationskompetencer</u> Lærere, sundhedsplejersker, pædagoger og andre, som er i kontakt med unge, har relevante kommunikationskvalifikationer, og er faglig opdateret. Inspiration til handling: Relevante kurser udbydes af Sex & Samfund og af Sex & Sundhed, samt flere andre private aktører.		BU/SSU
G <u>Mulighed for privatliv</u> Kommunale pleje- og botilbud for unge, handicappede og ældre indrettes så vidt muligt, så beboerne har mulighed for privatliv.		SSU
U <u>Samtale ved forebyggende hjemmebesøg</u> I forbindelse med de forebyggende hjemmebesøg til ældre over 75 år spørger plejepersonalet til den seksuelle sundhed. Det vil være gavnligt, at plejepersonalet har redskaber til at tale om ældres seksualliv. Inspiration til handling: Relevante kurser udbydes af Sex og Samfund og af Sex & Sundhed, samt af andre private aktører.		SSU

TILBUD

G <u>Information og rådgivning ved udskolingsundersøgelser</u> Eleverne rådgives og modtager skriftlig information om seksuel sundhed og prævention i forbindelse med udskolingsundersøgelsen. Inspiration til handling: Eksempelvis "Din præventionsguide", der kan bestilles hos Komiteen for Sundhedsoplysning, samt "Klar Besked"-serien, der kan bestilles hos Sex & Samfund.		SSU
G <u>Rådgivning af småbørnsfamilier</u> Sundhedsplejersken informerer småbørnsforældre om nyere præventionsmidler og udleverer pjecen "Når 2 bliver til 3", hvis denne ikke er udleveret af egen læge. Derudover kan sundhedsplejersken rådgive om seksuelle relationer og mulige problemstillinger efter fødsel. Inspiration til handling: "Når 2 bliver til 3", som kan bestilles hos Sex & Samfund.		SSU
U <u>Rådgivning og vejledning af udsatte unge</u> Det er vigtigt, at udsatte unge modtager rådgivning og vejledning om seksuel sundhed på dag- og døgntilbud, samt fængsler mv. Pædagoger på disse steder kan med fordel kvalificeres til at rådgive om området, og der kan fx etableres et samarbejde mellem sundhedsplejersker og dag- og døgntilbud. Inspiration til handling: Center for Sex og Sundhed, samt Sex & Samfund har gennemført indsatser i forhold til udsatte børn og unge og kan bidrage med inspiration.		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

<p>U Rådgivning og information til unge, der har forladt folkeskolen Unge, der har forladt folkeskolen, kan have gavn af at få tilbud om rådgivning om seksuel sundhed og prævention. Et sådan tilbud kan fx etableres i regi af sundhedsplejen, sundhedscenteret mv.</p>		SSU
<p>G Prævention til udsatte borgere Kvindelige stofmisbrugere skal rådgives og tilbydes langtidsvirkende ikke-samlejeafhængig prævention. Ligeledes kan kondomer gøres tilgængelige for denne gruppe samt øvrige – også mandlige – udsatte borgere, jf. "Vejledning om den lægelige behandling af stofmisbrugere i substitutionsbehandling".</p>		SSU
<p>G Adgang til rene sprøjter og kanyler Det er vigtigt, at kommunen har fokus på, at intravenøse stofmisbrugere har adgang til rene sprøjter og kanyler for at hindre spredning af infektioner, som også kan overføres seksuelt.</p>		SSU
<p>Tilbud om vaccination Mænd, der har sex med mænd, kan tilbydes hepatitis B vaccination, jf. Sundhedsstyrelsens "Vejledning om forebyggelse mod viral hepatitis", mens stofmisbrugere skal tilbydes gratis vaccination mod hepatitis A og B, jf. "National handlingsplan til forebyggelse af hepatitis C blandt stofmisbrugere" samt Bekendtgørelse om gratis hepatitisvaccination til særligt udsatte persongrupper (2006).</p>		SSU

INFORMATION OG UNDERVISNING

<p>G Deltagelse i nationale initiativer Kommunen kan understøtte lokal deltagelse i nationale kampagner og undervisningsindsatser med fokus på seksuel sundhed, fx "Uge Sex", som henvender sig til folkeskoler og ungdomsuddannelser, samt kondom-kampagnerne. Inspiration til handling: Sundhedsstyrelsen udarbejder i samarbejde med Sex & Samfund inspirationsmateriale til kommuner og andre aktører i forbindelse med kondom-kampagner. Sex & Samfund udsender i forbindelse med "Uge Sex" inspirationsmateriale til tilmeldte skoler.</p>		SSU
<p>G Tilbud til ældre og borgere med kroniske sygdomme Borgere med kroniske lidelser får information om, hvordan seksualitet og parforhold kan påvirkes af disse sygdomme, og hvordan eventuelle problemer kan håndteres. Derudover anbefales det, at kommunen formidler information til ældre om aldersforandrings indvirkning på seksuallivet og måder at håndtere disse på.</p>		SSU
<p>G Formidling af viden om rådgivningstilbud Kommunens frontmedarbejdere med kontakt til unge informerer om relevante informations og rådgivningstjenester. Inspiration til handling:</p>		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsepakker

Januar 2015

G = grundniveau, U = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

<p>Materiale kan bestilles på www.sexlinien.dk. Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner tilbyder via "Ungdomstelefonen" råd til disse målgrupper. Ligeledes informeres der eksempelvis om check points for hiv og syfilis i de større byer. Se yderligere hos www.aidsfondet.dk</p>		
<p>G <u>Måltrettet information til borgere med anden etnisk baggrund end dansk</u> Kommunen understøtter, at borgere med anden etnisk baggrund har adgang til information om prævention og seksualitet på deres modersmål. Inspiration til handling: Sundhedsstyrelsen har udviklet publikationer på flere sprog, og desuden tilbyder Komiteen for Sundhedsoplysning samt Sex & Samfund materiale</p>		SSU
<p>G <u>Information om seksualundervisning til forældre med anden etnisk baggrund end dansk</u> Forældre til børn med anden etnisk baggrund modtager information om formålet med og indhold i skolernes seksualundervisning. Inspiration til handling: Information og rådgivning om disse indsatser kan fås hos Sex & Samfund og hos Center for Sex og Sundhed. Derudover har Aarhus Kommune erfaringer fra en række indsatser i forhold til etniske minoriteter.</p>		SSU

TIDLIG OPSPORING

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsepakker
Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

Tjekliste for Forebyggelsespakke vedr. Hygiejne

G: Grundniveau U: Udviklingsniveau

RAMMER

Anbefaling	Status	Udvalg
<p>G <u>Hygiejnepolitik</u> Kommunen udarbejder, vedtager og følger løbende op på en hygiejnepolitik, som en del af kommunens sundhedspolitik. Inspiration til handling: Den Danske Kvalitetsmodel (DDKM) for sygehuse har en hygiejnestandard (afsnit 1.5.1.), der bl.a. beskriver, hvad en hygiejnepolitik kan indeholde. Se også DDKM for kommunernes standard (afsnit 2.6.1.) om infektionshygiejne www.ikas.dk. En hygiejnepolitik anbefales som minimum at omfatte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organiseringen af hygiejne i kommunen og samarbejdsrelationer. • Overordnede mål og ansvarsfordeling. • Prioriterede indsatsområder (målgrupper og arenaer, herunder særligt sårbare borgere). • Henvvisning til generelle infektionshygiejniske retningslinjer. • Forebyggelse og håndtering af spredning af resistente eller særligt alvorlige og smitsomme mikroorganismer i samarbejde med den regionale IHE. • Kompetenceudvikling. • Formidling af politikken til kommunale institutioner og arbejdspladser. 		Alle
<p>G <u>Handleplaner for kommunale institutioner og arbejdspladser</u> Med afsæt i hygiejnepolitikken udarbejdes handleplaner for kommunens arbejdspladser og institutioner, herunder skoler, i forhold til at sikre god hygiejne.</p>		Alle
<p>G <u>Organisering af infektionshygiejnen</u> Store kommuner kan have deres egen organisering af infektionshygiejne, og mindre kommuner kan samarbejde om en fælles organisering. Inspiration til handling: Inspiration kan søges hos kommuner, der allerede har organiseret infektionshygiejnen og på www.ssi.dk/hygiejne (organisering, primærsektor). Den årlige hygiejneuge kan benyttes til netværksdannelse www.hygiejneugen.dk</p>		SSU

<p>G Samarbejdsaftaler mellem region og kommune Region og kommune indgår samarbejdsaftaler om hygiejnerådgivningen til kommunen. Inspiration til handling: "Regionernes forebyggelsesopgaver – en vejledning til sundhedslovens § 119, stk. 3" www.sst.dk 47 hvor regionernes rådgivningsforpligtigelse er beskrevet.</p>		SSU
<p>G Nødvendig viden om hygiejne hos personale i kommunale institutioner Personalet i kommunens institutioner, herunder hjemmepleje, plejecentre, dagtilbud/skoler, bosteder m.m. har den nødvendige viden indenfor hygiejne, herunder viden om håndhygiejne, uniformshygiejne og generelle infektionshygiejniske retningslinjer med henblik på god hygiejne i institutionerne. Inspiration til handling: Publikationerne "Værd at vide om hygiejne i primærsektoren", "Værd at vide om håndhygiejne" og "Værd at vide om urinvejsinfektioner", www.ssi.dk/hygiejne. "Forebyggelse af infektioner og smittespredning i kommunalt regi" fra Lægeforeningens Sundhedskomite 2007, www.laeger.dk Sundhedsstyrelsens "Vejledning om arbejdsdragt inden for sundheds- og plejesektoren", www.sst.dk For kompetenceudvikling til hygiejnesygeplejerske og hygiejnekoordinator se side 22.</p>		SSU/BU
<p>G Gode fysiske rammer i kommunale institutioner Kommunen etablerer fysiske rammer, der fremmer god hygiejne, herunder gode og et tilstrækkeligt antal håndvaske- og toiletfaciliteter, herunder håndvaske med betjeningsfrit armatur, flydende sæbe, håndsprit og engangshåndklæder. Gode rammer kan med fordel indgå i institutionernes handleplaner og kan hensigtsmæssigt medtænkes ved reovering og nybygning. Inspiration til handling: "Hygiejne i daginstitutioner – Anbefalinger om forebyggelse og sundhedsfremme for børn inden for hygiejne, miljø og sikkerhed", www.sst.dk "Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer – Nybygning og Reovering" (forventes i slutningen 2012), www.ssi.dk/hygiejne "Smitsomme sygdomme hos børn og unge – Vejledning om forebyggelse i daginstitutioner, skoler m.v.", www.sst.dk</p>		Alle
Akut beredskab		
<p>G Adgang til rådgivning ved infektionsudbrud Institutioner, herunder døgninstitutioner samt plejecentre og andre botilbud har adgang til hygiejnisk rådgivning i kommunen i forbindelse med infektionsudbrud og smitte med resistente eller særligt smitsomme mikroorganismer. Embedslægerne iværksætter forholdsregler mod de særligt alvorlige smitsomme sygdomme og kontaktes ved udbrud gennem sundhedsfaglige medarbejdere, fx fra den kommunale sundhedstjeneste. Almen praksis informerer patienter om forholdsregler for at undgå smittespredning. Inspiration til handling: "Smitsomme sygdomme hos børn og unge – Vejledning om forebyggelse i daginstitutioner, skoler m.v." og "Forebyggelse af spredning af MRSA. Vejledning", www.sst.dk.</p>		SSU
<p>G Lokal overvågning af udbrud Udbrud af alvorlige smitsomme sygdomme eller særligt smitsomme sygdomme, som fx Roskildesyge (Noro-virus), i kommunens institutioner overvåges i samarbejde med embedslægerne, fødevareregionerne, den regionale IHE og evt. Statens Serum Institut.</p>		SSU
Løbende opgaver		
<p>G Rengøring og håndhygiejne</p>		Alle

<p>Kommunen sikrer god rengøringsstandard og håndhygiejne på kommunale arbejdspladser og institutioner, inkl. bosteder. Inspiration til handling: "Hygiejne i daginstitutioner – Anbefalinger om forebyggelse og sundhedsfremme for børn inde for hygiejne, miljø og sikkerhed", www.sst.dk Gode råd på www.bedrehygiejne.dk Informationer om korrekt håndhygiejne www.ssi.dk "Smitterisiko ved rengøring" (BAR-service materiale 2011) www.bar-service.dk.</p>		
<p>Hjemmepleje, plejecentre, ældreboliger og bosteder mv.:</p>		
<p>G Pleje af særligt sårbare og svækkede borgere I pleje- og omsorgsopgaver over for svækkede borgere arbejder personalet efter Statens Serum Instituts generelle infektionshygiejniske retningslinjer i forhold til svækkede borgere. Dette gælder for opgaverne såvel i borgerens hjem som på institution. Det kan fx dreje sig om ældre, kronisk syge børn, for tidligt fødte børn, misbrugere, hjemløse og borgere med udviklingsforstyrrelser, borgere med multiple funktionsnedsættelser eller psykisk sygdom. Inspiration til handling: Statens Serum Instituts generelle infektionshygiejniske retningslinjer, www.ssi.dk (Smitteberedskab, Infektionshygiejne). Sundhedsstyrelsens "Vejledning om arbejdsdragt inden for sundheds- og plejesektoren", www.sst.dk</p>		SSU
<p>G Hjælpe midler og udstyr I forbindelse med genbrug af hjælpemidler, fx hospitalssenge, trykflastende madrasser og kørestole, arbejder kommunerne med udgangspunkt i de generelle infektionshygiejniske retningslinjer, når det gælder transport og genbehandling. Kommunens udstyr, som fx vaske og opvaskemaskiner, er hygiejnisk forsvarlige, og relevant personale er i stand til at rengøre og desinficere udstyret. Inspiration til handling: "Forebyggelse af spredning af MRSA. Vejledning", www.sst.dk og "Desinfektion i sundhedssektoren", www.ssi.dk/hygiejne.</p>		SSU
<p>Dagtilbud, skoler mv.:</p>		
<p>G Tilsyn med hygiejne i dagtilbud og skoler Den kommunale sundhedstjeneste tilbyder rådgivning om hygiejniske forhold og fører tilsyn med hygiejnen i kommunens institutioner for børn og unge, herunder dagtilbud og skoler. Inspiration til handling: "Hygiejne i daginstitutioner – Anbefalinger om forebyggelse og sundhedsfremme for børn inden for hygiejne, miljø og sikkerhed", www.sst.dk "Vejledning om forebyggende sundhedsydelse til børn og unge", og "Forebyggelsespakke om indeklima i skoler", www.sst.dk.</p>		SSU
<p>G Hygiejnerutiner i dagtilbud og skoler Alle dagtilbud og skoler har hygiejnerutiner, der er udarbejdet på baggrund af kommunens hygiejnepolitik med henblik på at reducere sygeligheden. Inspiration til handling: "Hygiejne i daginstitutioner – Anbefalinger om forebyggelse og sundhedsfremme for børn inden for hygiejne, miljø og sikkerhed", www.sst.dk</p>		SSU/BU
<p>G Rådgivning om fysiske rammer i dagtilbud og skoler</p>		SSU

<p>Den kommunale sundhedstjeneste (kommunallæge og sundhedsplejerske) rådgiver, ofte i samarbejde med teknisk forvaltning, løbende om gode fysiske rammer, herunder indeklima, rengøring og udluftning i skoler og dagtilbud. Ved nybyggeri og renovering rådgiver teknisk forvaltning ofte i samarbejde med den kommunale sundhedstjeneste (sundhedsplejersker og kommunallæge). Inspiration til handling: "Forebyggelsespakke om indeklima i skoler", www.sst.dk "Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer – Nybygning og Renovering", der forventes at udkomme i slutningen af 2012, www.ssi.dk/hygiejne "Smitsomme sygdomme hos børn og unge – Vejledning om forebyggelse i daginstitutioner, skoler m.v.", www.sst.dk. Arbejdstilsynets regler for nybygning og renovering, www.at.dk</p>		
<p>G Inddragelse af forældre og personale i dagtilbud og skoler Dagtilbud og skoler inddrager forældre og personale i gode håndhygiejnerutiner for børn og unge, fx kan emnet tages op på personale-, bestyrelses- og forældremøder. Hygiejne og sygefravær kan være fast punkt på dagsorden, og der kan arrangeres temaug(e) om emnet. Inspiration til handling: E-bug er et undervisningsmateriale til skoler om mikroorganismer, hygiejne og brug af antibiotika til mellem- og udskolingstrinet, www.e-bug.eu/dk.</p>		SSU/ BU
<p>Arbejdspladser:</p>		
<p>G Rådgivning vedr. god hygiejne Kommunen bistår egne virksomheder og institutioner, herunder bosteder med information og rådgivning om implementering af god hygiejne, herunder korrekt udført håndhygiejne og syge- og raskmelding efter udarbejdet vejledning. Inspiration til handling: Gode råd på www.bedrehygiejne.dk.</p>		SSU
<p>Ungdomsuddannelser:</p>		

INFORMATION OG UNDERVISNING

<p>G Information til borgerne om håndhygiejne, raskmelding mv. Borgerne informeres om håndhygiejnens betydning for smittespredning og om hensigtsmæssig syge- og raskmelding ved smitsom sygdom via lokale opmærksomhedsskabende aktiviteter, fx ved at støtte op om nationale initiativer som den landsdækkende hygiejneuge, uge 38. Almen praksis kan med fordel inddrages i forebyggelse af smittespredning blandt patienter. Inspiration til handling: www.sst.dk og www.ssi.dk Gode råd om hygiejne på kontoret, i det offentlige rum, om hygiejne og sygefravær mv., www.bedrehygiejne.dk</p>		SSU
<p>G Undervisning af børn og unge Børn i dagtilbud og skoler får undervisning i korrekt håndhygiejne og forebyggelse af infektioner. Indsatsen kan med fordel følges op af årlig selvkontrol. Inspiration til handling:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ideer til at arbejde med håndhygiejne i dagplejen, www.sst.dk søg på hygiejne. 		BU/SSU FAM

<ul style="list-style-type: none"> e-bug, et undervisningsmateriale til skoler om mikroorganismer, hygiejne og brug af antibiotika til mellem – og udskolingstrinet, www.e-bug.eu/dk "Hvad er der på dine fingre?" En undervisnings-dvd om håndhygiejne, www.sst.dk søg på hygiejne. "Miljø og sundhed for børn og unge. Inspirationskatalog til kommunerne 2007" fra Sundhedsstyrelsen, www.sst.dk "Faghæfte 21. Fælles mål. Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab", www.uvm.dk 		
<p>G Undervisning af familier og ældre Nye familier og ældre informeres om god hygiejne ved henholdsvis sundhedspleje og forebyggende hjemmebesøg. Inspiration til handling: Publikationen "Sunde Børn. Til forældre med børn i alderen 0-3 år", www.sst.dk</p>		SSU

Tjekliste for Forebyggelsespakke vedr. Indeklima

RAMMER

Anbefaling	Status	Udvalg
<p>G Kommunal politik Der indarbejdes et indeklimatefokus i kommunens sundhedspolitik og skolepolitik. Politikken kan hensigtsmæssigt omfatte mål for og beskrivelse af:</p> <ul style="list-style-type: none"> Standard og kvalitet af indeklimaet i kommunens skoler med fokus på undervisningslokaler. Gennemførelse og opfølgning på undervisningsmiljøvurderingerne. Sikring af gode daglige rutiner i skolerne med præcisering af læreres og elevers ansvar. Klar ansvarsfordeling blandt skoleaktører, herunder for håndtering af akutte indeklimaproblemer. Formidling, opfølgning og regelmæssig revision af politikken. Hensyn til personer med særlige behov, fx personer med astma eller allergi. <p>Inspiration til handling: Se boksen side 18 om praktiske tiltag til vedligeholdelse af et godt indeklima. Læs mere på www.indeklimaportalen.dk og Dansk Center for Undervisningsmiljø's hjemmeside www.dcum.dk hvor der findes en "klasserumsberegner", der kan benyttes til at beregne, hvorvidt lokalet passer til det antal personer, som det anvendes til. Derudover henvises til www.godtskolebyggeri.dk hvor ledere, lærere og elever kan hente hjælp og inspiration til at sikre et godt arbejds- og undervisningsmiljø i forbindelse med om- eller nybygning af skoler. På www.astma-allergiiskolen.dk findes eksempler på skolepolitikker med udgangspunkt i astma-/allergiområdet.</p>		Alle

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

INFORMATION OG UNDERVISNING

TIDLIG OPSPORING

G Skærpet opmærksomhed fra skolesundhedstjenesten og skoletandplejen

Skolesundhedstjenesten og skoletandplejen er opmærksomme på mulige indeklimasymptomer og informerer skoleledelsen ved mistanke herom. Skolesundhedstjenesten (kommunallæge og sundhedsplejerske) – oftest i samarbejde med teknisk forvaltning inddrages efter behov. Er der mistanke om alvorlige indeklimaproblemer, om miljøfremmede stoffer eller symptomer som følge heraf, skal lægefaglige kompetencer altid inddrages.

SSU/FA
M**Tjekliste for Forebyggelsespakke vedr. Mad og Måltider**

RAMMER

Anbefaling	Status	Udvalg
G Fokus på mad og måltider i kommunens sundhedspolitik Kommunen udarbejder, vedtager og følger løbende op på en mad- og måltidspolitik som en del af kommunens sundhedspolitik. En politik for mad og måltider anbefales bl.a. at omfatte: <ul style="list-style-type: none"> • Overordnede mål, samarbejde og ansvarsfordeling. • Prioriterede indsatsområder (målgrupper og arenaer, herunder borgere med særlige behov). • Adgang for borgerne til at vælge sund mad og sunde spisemiljøer. • Implementering af mad- og måltidspolitikken i kommunale institutioner og arbejdspladser. • Mål for den ernæringsmæssige sammensætning af maden i de kommunale madudbud. • Borgerinddragelse i lokale mad- og måltidsinitiativer. • Adgang til information og viden om sund mad og sunde måltider for borgerne. 		BU/ SSU
G Handleplan for mad og måltider i kommunale institutioner, botilbud og væresteder for borgere med særlige behov Med udgangspunkt i kommunens mad- og måltidspolitik udarbejdes lokale handleplaner, som kan have følgende fokusområder:		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

<ul style="list-style-type: none"> • Sund morgenmad, frokost, mellemmåltider og aftensmad, der følger ernæringsanbefalingerne. • Inddragelse af brugerne på bo- og væresteder i at skabe et godt spisemiljø og i madlavning og fællesspisning. • Inddragelse af pårørende i implementeringen af mad- og måltidspolitikken. • Tilgængelighed af koldt vand. • Sundhedspædagogisk arbejde om sundhed, mad og måltider, således at brugernes viden og handlekompetence i forhold til smag og glæde ved måltidet fremmes. • Mulighed for frugtordning. <p>Inspiration til handling: "Socialt udsatte borgers sundhed – barrierer, motivation og muligheder" www.altomkost.dk Redskaber udviklet som følge af projektet "God mad – godt liv" www.socialstyrelsen.dk</p>		
<p>G <u>Handleplan for mad og måltider i forbindelse med madservice til ældre borgere, inkl. madudbringning</u> Med udgangspunkt i kommunens mad- og måltidspolitik udarbejdes lokale handleplaner, som kan have følgende fokusområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afdækning af den enkelte borgers ernæringsbehov og tilpasning af madens ernæringsindhold derefter. Hensigtsmæssige rammer for levering og servering af maden. • Inddragelse af borgerne i videst muligt omfang i tilberedning af ernæringsrigtig mad, og hvordan spisemiljøet og måltidsoplevelsen bliver bedst mulig. <p>Inspiration til handling: Redskaber udviklet som følge af projektet "God mad – godt liv" www.socialstyrelsen.dk</p>		SSU

TILBUD OG TIDLIG OPSPORING

<p>G <u>Rådgivning til nye familier</u> Sundhedspersonale rådgiver i henhold til Sundhedsstyrelsens vejledning om amning og spæd- og småbørnskost. Inspiration til handling: "Amning – en håndbog for sundhedspersonale", "Anbefalinger for spædbarnets ernæring", "Mad til spædbørn og småbørn" www.sst.dk</p>		SSU
<p>G <u>Sundhedspædagogiske samtaler med elever i skolen</u> Den kommunale sundhedstjeneste drøfter barnets/den unges madvaner ved ind- og udskolingsundersøgelser og ved de øvrige regelmæssige undersøgelser gennem skoleforløbet. Ved behov henvises til yderligere undersøgelser og evt. behandling i kommune eller i sundhedsvæsen. Inspiration til handling: "Vejledning om forebyggende sundhedsydelse for børn og unge" og "Skolesundhedsarbejde" findes på www.sst.dk I 2013 udgiver Sundhedsstyrelsen en forebyggelsespakke om overvægt.</p>		SSU
<p>G <u>Forebyggende hjemmebesøg til ældre (75+-årige)</u> Ved de forebyggende hjemmebesøg kan der med fordel sættes fokus på sund mad og gode måltidsvaner. Der er opmærksomhed på den</p>		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

<p>ældres mad- og drikkevaner og ernæringstilstand, og der ydes sparring og vejledning til den ældre og evt. pårørende om sund mad og spisemiljø. Ved behov henvises til tilbud i kommunen, fx kommunens madudbringning, rådgivning i sundhedscenter, samt til almen praksis. Inspiration til handling: "God mad – godt liv", "Når du skal tage på" www.socialstyrelsen.dk "Råd om mad og motion – Når du bliver ældre" www.altomkost.dk</p>		
--	--	--

INFORMATION OG UNDERVISNING

<p>G <u>Information til borgerne om sund mad og måltider</u> Kommunen kan med fordel sikre let adgang til viden om sund mad og måltider.</p> <ul style="list-style-type: none"> • På kommunens hjemmeside informeres om sund mad og sunde måltider, sammenhæng mellem helbred, trivsel og ernæring, og der henvises til Fødevarestyrelsens hjemmeside www.altomkost.dk • Relevant materiale gøres tilgængeligt i kommunens sundhedsforvaltning, daginstitutioner, jobcentre, idrætshaller og på biblioteker mv. • Kommunen kan uddele hæftet "Mad til spædbørn og småbørn" med dvd på flere sprog til alle nye familier. <p>Inspiration til handling: Liste med alle Fødevarestyrelsens materialer om sund mad til download www.altomkost.dk "Mad til spædbørn og småbørn" www.sst.dk</p>		SSU
---	--	-----

Tjekliste for Forebyggelsespakke vedr. Solbeskyttelse

RAMMER

Anbefaling	Status	Udvalg
<p>G <u>Skolesundhedstjenesten solbeskytter</u> Sundhedsplejersken vejleder forældre i solbeskyttelse af spædbørn og børn. Desuden vejleder sundhedsplejerskerne skolebørn i solbeskyttelse, herunder taler med udkolingsbørn om, hvilke sundhedsrisici, der er forbundet med UV-stråling. Inspiration til handling: Læsø Kommune har vedtaget en solpolitik, som blandt andet beskriver, at sundhedsplejersken skal vejlede i solbeskyttelse. Se www.laesoe.dk</p>		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

INFORMATION OG UNDERVISNING

<p>G <u>Information til borgere om solbeskyttelse</u> Kommunen oplyser borgerne om risikoen ved for meget UV-stråling, specielt på steder hvor borgerne er særligt udsatte for sol, fx på stranden eller ved udendørsbade. Inspiration til handling: Pjecer og plakater kan bestilles på www.skrunedforsolen.dk hvor man også kan finde forslag til tekster og information. Hent dagens UV-indeks på www.dmi.dk</p>		SSU
<p>G <u>Kommunal informationsindsats i relation til nationale kampagner</u> I forbindelse med nationale informationsindsatser kan kommunen gennemføre målrettede tiltag, der bidrager til at formidle kampagnebudskaber til borgerne, fx kan kommunen bruge kampagnematerialer på egne plakatsøjler og hjemmeside. Inspiration til handling: Søg information om aktuelle og kommende kampagner og ideer til formidling på www.skrunedforsolen.dk</p>		SSU

Tjekliste for Forebyggelsepakke vedr. Stoffer

G: Grundniveau U: Udviklingsniveau

RAMMER

Anbefaling	Status	Udvalg
<p>G <u>Kommunal politik om stoffer</u> Kommunen indarbejder stoffer som en del af den kommunale sundhedspolitik. Politikken anbefales at omfatte rammer, tilbud, information, undervisning og tidlig opsporing med fastsættelse af relevante målbare mål, samt at adressere samarbejdet på tværs af forvaltninger og sektorer, fx samarbejdet mellem stofforebyggelses- og behandlingsområdet i kommunen.</p>		BYR SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsepakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

<p>Politikken må ses i sammenhæng med politikker for alkohol og tobak og have fokus på fremme af trivsel og mental sundhed. Inspiration til handling: "Vejledning for modelkommunerne i Narkoen ud af byen" 2, "Rusmiddelforebyggelse i praksis. Eksempler fra 14 kommuners arbejde med Narkoen ud af byen" 3, "Inspirationshæfte: Alkoholforebyggelse i kommunen – 20 modelkommuners arbejde med at styrke den forebyggende indsats" 30. "Sundhed på tværs" 59.</p>		
--	--	--

TILBUD

<p><u>G Kort rådgivende samtale til unge med et eksperimenterende brug af stoffer</u> Kommunen tilbyder en kort rådgivende samtale baseret på evidensbaserede metoder til unge med et eksperimenterende eller regelmæssigt brug af stoffer. Det er vigtigt, at rådgivningen tilbydes kort efter, at stofbruget er blevet kendt, og at der er opmærksomhed på, om den unge har en samtidig psykisk lidelse. Tilbuddet placeres og tilpasses, så det svarer til målgruppens behov, fx i ungerådgivningen eller som udgående tilbud til fx. uddannelsesinstitutioner, ungdomsuddannelsesvejledningen, ungdomsklubber og udsatte boligmiljøer. Rådgivningen kan også tilbydes online.</p> <p>Inspiration til handling: "International Standards on Drug Use Prevention" 1, "Hashsamtalet – om unge og hashrygning" 15, "Inspirationshæfte: Alkoholforebyggelse i kommunen – 20 modelkommuners arbejde med at styrke den forebyggende indsats" 30, "Hashgrupper på ungdomsuddannelser" 42, "Hele vejen rundt – Redskaber i arbejdet med unges rusmiddelproblemer" 56. Læs mere om webbaseret rådgivning på www.netstof.dk</p>		SSP SSU/B&S
<p><u>U Støtteindsats til familier med unge med stofbrug</u> Kommunen etablerer en støtteindsats/rådgivning/uddannelse til familier med unge med et stofbrug. Indsatsen samtænkes med rådgivningsindsatsen til den unge og kan fx omfatte forældre- og familiesamtaler.</p> <p>Inspiration til handling: Læs mere om forældregrupper på www.uturn.dk/foraelde og www.ungrus.dk samt webbaseret rådgivning af forældre og øvrige pårørende på www.netstof.dk</p>		SSU/B&S
<p><u>U Forældreuddannelse til teenageforældre</u> Kommunen etablerer tilbud om forældreuddannelse målrettet forældre til teenagere med henblik på at styrke relationen mellem den unge og forældrene, støtte forældrene i deres position som rollemodeller, tale med den unge om rusmidler samt håndtere mistanke om brug af rusmidler, herunder kende til tegn på brug af rusmidler.</p> <p>Inspiration til handling: "International Standards on Drug Use Prevention" 1, "Til forældre på ungdomsuddannelser: Hjælp din teenager – med at skabe rammer for alkohol, tobak og stoffer" 32, "Til forældre med børn i grundskolen: Dit barns festkultur – sæt</p>		BU SSU/B&S

<p>rammer for alkohol, tobak og stoffer" 34, "Rusmiddelguide. For forældre til teenagere" 66. Læs mere om forældregrupper på www.uturn.dk/foraelldre og om webbaseret rådgivning af forældre på www.netstof.dk</p>		
<p>U Forældreuddannelse til førstegangsforældre Kommunen etablerer tilbud om forældreuddannelse for at styrke førstegangsforældres generelle viden og færdigheder om betydningen af mental og fysisk sundhed for barnets udvikling og hele familiens sundhed og trivsel. Forældreuddannelse bidrager til at styrke relationen mellem forældre og barn, som er en beskyttende faktor for stofbrug.</p> <p>Inspiration til handling: "International Standards on Drug Use Prevention" 1. Projektet "En god start – sammen", hvor man kan læse udmøntningsmateriale for projektet på www.sst.dk Derudover henvises til projektet "Klar til barn", der findes på www.socialstyrelsen.dk/klartilbarn</p>		SSU

INFORMATION OG UNDERVISNING

<p>U Undervisning på kommunens institutioner for unge, på ungdomsuddannelser og produktionsskoler Kommunen etablerer en udgående funktion, der tilbyder undervisning og dialog om brug af stoffer og øvrige rusmidler på ungdomsuddannelser, produktionsskoler, ungdomsklubber mv. Formålet med undervisningen er at udskyde rusmiddeldebut, forebygge og begrænse brug af stoffer og rusmidler gennem udvikling af personlige og sociale kompetencer, trivsel, holdningsdannelse, begrænse flertalsmisforståelser samt formidle viden om, hvordan man passer på sig selv og hinanden i festmiljøet.</p> <p>Inspiration til handling: "Rusmiddelforebyggelse i praksis. Eksempler fra 14 kommuners arbejde med Narkoen ud af byen" 3, "Støtte til sårbare elever. Anbefalinger til udvikling og implementering af politikker og beredskaber på erhvervsuddannelserne" 37. "Sunde erhvervsskoler. Inspiration til at skabe sunde rammer og introducere sundhed i undervisningen" 43, "Ringstedforsøget – Livsstil og forebyggelse i lokalsamfundet" 51, "AarhusEksperimentet. Social pejling og social kapital – inspirationskatalog og rapport" 64, 65 samt satspuljeprojektet "Unge, alkohol og stoffer", der beskrives på www.sst.dk</p>	Note 2	??
--	--------	----

TIDLIG OPSPORING

<p>G Tidlig opsporing ved frontpersonale Kommunens frontpersonale, der møder de unge i dagligdagen, kan sikre tidlig opsporing af stofbrug ved hjælp af en kort opsporende samtale. Det gælder frontpersonale i fx socialforvaltningen,</p>	2017	SSU/
---	------	------

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsepakker

Januar 2015

G = grundniveau, U = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

<p>jobcentre, skolesundhedstjenesten, ungdomsklubber, SSP, skoler, ungdomsuddannelsesvejledningen og udsatte boligmiljøer.</p> <p>Inspiration til handling: "Inspirationshæfte: Alkoholforebyggelse i kommunen – 20 modelkommuners arbejde med at styrke den forebyggende indsats" 30, "Handlingsvejledning til Sagsbehandlere i Børneforvaltningen vedr. Klienter med alkoholmisbrug" 52, "Handlingsvejledning til Sagsbehandlere i Voksenforvaltningen vedr. Klienter med alkoholmisbrug" 53, "Hele vejen rundt – Redskaber i arbejdet med unges rusmiddelproblemer" 56, satspuljeprojektet "Unge, alkohol og stoffer". Se www.sst.dk</p>		B&S
---	--	-----

HANDLEVEJLEDNINGER

<p>G Handlevejledninger til frontpersonale</p> <p>I forlængelse af ovenstående anbefaling udarbejder kommunen handlevejledninger til frontpersonale med fokus på spørgeguides til en kort opsporende samtale om brug af stoffer og henvisning til relevant rådgivning eller behandling. Handlevejledningen til den pædagogiske sektor omfatter retningslinjer for samarbejde med og underretning af socialforvaltningen samt retningslinjer for, hvordan institutionen kan støtte børn og unge, der belastes af forældres stofbrug.</p> <p>Inspiration til handling: "Inspirationshæfte: Alkoholforebyggelse i kommunen – 20 modelkommuners arbejde med at styrke den forebyggende indsats" 30, "Handlingsvejledning til Sagsbehandlere i Børneforvaltningen vedr. Klienter med alkoholmisbrug" 52, "Handlingsvejledning til Sagsbehandlere i Voksenforvaltningen vedr. Klienter med alkoholmisbrug" 53, "Hele vejen rundt – Redskaber i arbejdet med unges rusmiddelproblemer" 56.</p>		SSU/ B&S
<p>G Udskolingsamtale om stoffer</p> <p>Samtale om stoffer indarbejdes systematisk i den kommunale sundhedstjenestes udskolingsundersøgelse. Ved behov tilbydes en kort rådgivende samtale, og er der behov for yderligere motiveres den unge til at opsøge relevante rådgivnings- eller behandlingstilbud. Forældre inddrages efter behov.</p> <p>Inspiration til handling: "Vejledning om forebyggende sundhedsydelse til børn og unge" 54, "Skolesundhedsarbejde" 55, "Hele vejen rundt – Redskaber i arbejdet med unges rusmiddelproblemer" 56.</p>		SSU
<p>G Samarbejde med ungdomsuddannelser og produktionsskoler</p> <p>Kommunen etablerer dialog og samarbejde med ungdomsuddannelser og produktionsskoler om at sikre tidlig opsporing af unge med et eksperimenterende eller regelmæssigt brug af stoffer med henblik på at rådgive og ved behov motivere den unge til videre behandling.</p>		SSU?

<p>Inspiration til handling: "Vejledning for modelkommunerne i Narkoen ud af byen" 2, "Rusmiddelforebyggelse i praksis. Eksempler fra 14 kommuners arbejde med Narkoen ud af byen" 3, "Inspirationshæfte: Alkoholforebyggelse i kommunen – 20 modelkommuners arbejde med at styrke den forebyggende indsats" 30, "Til ungdomsuddannelsens lærere og ledelse: Politik for rusmidler og rygning" 33, "Støtte til sårbare elever. Anbefalinger til udvikling og implementering af politikker og beredskaber på erhvervsuddannelserne" 37, "Sunde erhvervsskoler. Inspiration til at skabe sunde rammer og introducere sundhed i undervisningen" 43, "Hele vejen rundt – Redskaber i arbejdet med unges rusmiddelproblemer" 56, satspuljeprojektet "Unge, alkohol og stoffer". Se www.sst.dk</p>	Note 2	SSP?
<p>G Samarbejde med almen praksis og sygehuse om gravide og børnefamilier Kommunen samarbejder med almen praksis og sygehuse om at identificere brug af stoffer blandt gravide og i børnefamilier. Alle gravide bør spørges om rusmiddelvaner og ved behov henvises til det regionale familieambulatorium.</p> <p>Inspiration til handling: "Vejledning om forebyggende sundhedsydelse til børn og unge" 54, "Børn som lever med forældres alkohol- og stofproblemer" 44, "Børn i familier med alkoholproblemer – gode eksempler på kommunal praksis" 45, "Den nødvendige samtale – når samtalen handler om alkohol og barnets trivsel" 48. "Sårbare børn. Børn, forældre og rusmiddelproblemer" 60, "Omsorg for gravide og småbørnsfamilier med rusmiddelproblemer. Familieambulatoriets interventionsmodel" 61.</p>		SSU/ B&S

Tjekliste for Forebyggelsespakke vedr. Overvægt

G: Grundniveau U: Udviklingsniveau

RAMMER

Anbefaling	Status	Udvalg
<p>G Forebyggelse af overvægt i dagtilbud Medarbejdere i dagtilbud medvirker til at forebygge overvægt blandt førskolebørn, fx ved at understøtte sunde madpakker og sund mad i dagtilbuddet, øge den fysiske aktivitet og skabe kultur og omgivelser, der fremmer sunde madvaner og fysisk aktivitet. Kommunen støtter de ansatte i dagtilbud i arbejdet med sundhedsfremme, fx gennem kompetenceudvikling. Inspiration til handling: "Handleplan for mad- og måltider i daginstitutioner, dagpleje og SFO/klubber" i forebyggelsespakke – mad & måltider s. 14, samt forebyggelsespakke – fysisk aktivitet s. 17, 18 og 20.</p>		SSU BU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

<p>G Forebyggelse af overvægt i skoler og fritidsordninger Medarbejdere i skoler og fritidsordninger medvirker til forebyggelse af overvægt blandt skolebørn, fx ved at understøtte sundere skolemåltid og madpakker, øge den fysiske aktivitet og skabe kultur og omgivelser, der fremmer sunde madvaner og fysisk aktivitet. Ledelsen støtter medarbejderne i arbejdet med sundhedsfremme, fx gennem kompetenceudvikling. Børnene og de unge kan med fordel inddrages i det sundhedsfremmende arbejde. Inspiration til handling: "Etablering og kvalificering af skolemåltidsordninger" og "Etablering af skolefrugt/grøntordninger" i forebyggelsespakke – mad & måltider s. 15, forebyggelsespakke – fysisk aktivitet s. 17, 18 og 20, samt "Inddragelse af unge i sundhedsprojekter – opsummering af en DPU-litteraturgennemgang".</p>		SSU BU
<p>G Forebyggelse af overvægt på bosteder og -former samt på aktiverings- og samværstilbud Medarbejdere på bosteder og -former samt på aktiverings- og samværstilbud, som fx væresteder, dagcentre og plejecentre, medvirker til at forebygge overvægt blandt brugerne, fx ved at understøtte sundere mad, øge den fysiske aktivitet og skabe kultur og omgivelser, der fremmer sunde madvaner og fysisk aktivitet. Ledelsen støtter medarbejderne i arbejdet med sundhedsfremme, fx gennem kompetenceudvikling. Brugerne kan med fordel inddrages i det sundhedsfremmende arbejde. Inspiration til handling: "Sundhed i sociale tilbud – til voksne med særlige behov", "Mad til forhandling. Udviklingshæmmede, livsstil og overvægt", forebyggelsespakke – mad & måltider s. 17, samt forebyggelsespakke – fysisk aktivitet s. 16.</p>		SSU
<p>G Forebyggelse af mobning og stigmatisering relateret til overvægt i dagtilbud, skoler og fritidsordninger Som led i arbejdet med børns og unges trivsel i dagtilbud, skoler og fritidsordninger arbejdes der med forebyggelse af drilleri og mobning relateret til overvægt, fx ved at integrere emnet i institutionens trivsels- eller mobbepolitik samt handleplaner. Inspiration til handling: "Børns trivsel i dagtilbud og skoler" i forebyggelsespakke – mental sundhed s. 17.</p>		SSU BU

TILBUD

<p>G Sundhedsplejersken vejleder om sunde vaner i familier med børn i første leveår Ved hjemmebesøg hos familier med børn i første leveår drøfter sundhedsplejersken efter behov hele familiens vaner i forhold til mad, måltider og fysisk aktivitet for at fremme sunde vaner og forebygge, at u hensigtsmæssige vaner overføres til barnet. Inspiration til handling: Satspulje 2010-2014: "Børns trivsel i udsatte familier med overvægt eller andre sundhedsrisici" på www.sst.dk og "Vejledning om forebyggende sundhedsydelse til børn og unge".</p>		SSU
<p>U Tilbud om hjemmebesøg af sundhedsplejersken til alle familier med 3-årige børn Alle familier i kommunen tilbydes et sundhedsplejerskebesøg i hjemmet, når barnet er omkring tre år. Besøget tager udgangspunkt i barnets vaner og trivsel, men inddrager hele familiens vaner og behov. Såfremt barnets vægt ikke udvikler sig hensigtsmæssigt, tilbydes opfølgende indsatser, fx i form af hjemmebesøg eller andre kommunale indsatser. Ved behov henvises til yderligere udredning i regionen, herunder almen praksis. Inspiration til handling: "Livsstilsbesøg hos 3.-årige og deres familier i Høje-Taastrup Kommune", "Implementering af 3-4-års besøg i Den Kommunale Sundhedstjeneste i Faaborg-Midtfyn Kommune" og "Evaluering af Livsstilsbesøg til familier med 3.-årige børn"⁵³,</p>		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

<p>www.vejenkom.dk under punktet "Børn og unge" og herunder punktet "Sundhedsplejen", samt www.rudersdal.dk under punktet "Borns sundhed og trivsel", der findes under kategorien "Børn".</p>		
<p>U <u>Sundhedsplejersken vejleder om sunde vaner i familier med børn i førskolealderen</u> Ved hjemmebesøg hos familier med børn i førskolealderen drøfter sundhedsplejersken efter behov hele familiens vaner i forhold til mad, måltider og fysisk aktivitet for at fremme sunde vaner og forebygge, at uheldsmæssige vaner overføres til barnet. Ved behov kan sundhedsplejersken henvise til yderligere udredning i det regionale sundhedsvæsen, herunder almen praksis, og til relevante tilbud i kommune eller region.</p>		SSU
<p>G <u>Tilbud til førskolebørn med moderat overvægt</u> Kommunen tilbyder forebyggelsestilbud til familier med førskolebørn med moderat overvægt. Indsatsen rettes mod hele familien og omfatter mad og måltider, fysisk aktivitet og adfærdsmodifikation samt en vurdering af barnets psykosociale situation. Indsatsen varetages i et samarbejde mellem almen praksis, dagtilbuddet og den kommunale sundhedstjeneste, ligesom andre aktører kan inddrages, fx sundhedscentre og frivillige foreninger. Ved overgang fra en aktør til en anden tilstræbes en koordineret og sammenhængende indsats. Inspiration til handling: "Opsporing og behandling af overvægt hos førskolebørn"⁴ og "Sammenfattende evaluering af projekterne i satspuljen: "Kommunens plan mod overvægt blandt børn og unge". Begge publikationer findes på www.sst.dk "Livsstilsbehandling af overvægt og fedme. Et litteraturstudie". Forebyggelsespakke – fysisk aktivitet s. 21.</p>		SSU
<p>G <u>Vejledning om vægt ved den kommunale sundhedstjenestes skoleundersøgelser</u> Den kommunale sundhedstjeneste har fokus på barnet og den unges vægtudvikling ved ind- og udskolingsundersøgelser samt de øvrige regelmæssige undersøgelser gennem skoleforløbet og rådgiver om vægt ved behov. Der henvises ved behov til yderligere udredning og tilbud i kommune eller region, herunder almen praksis. Inspiration til handling: "Vejledning om forebyggende sundhedsydelse til børn og unge", "Opsporing af overvægt samt tidlig indsats for børn og unge i skolealderen" og "Skolesundhedsarbejdet". Findes på www.sst.dk</p>		SSU
<p>G <u>Tilbud til skolebørn med moderat overvægt</u> Kommunen tilbyder indsætter til skolebørn med moderat overvægt opsporet af den kommunale sundhedstjeneste, andre sundhedsprofessionelle eller omsorgspersoner. Indsatsen inddrager familien og omfatter mad og måltider, fysisk aktivitet og adfærdsmodifikation samt en vurdering af barnets psykosociale situation. Indsatsen kan være forankret i den kommunale sundhedstjeneste eller på anden vis i kommunen. Ved behov henvises til udredning i almen praksis. Der sker en løbende gensidig orientering mellem almen praksis, den kommunale sundhedstjeneste og eventuelle andre relevante aktører, fx sundhedscentre og frivillige foreninger. Ved overgang fra en aktør til en anden tilstræbes en koordineret og sammenhængende indsats. Inspiration til handling: "Opsporing af overvægt samt tidlig indsats for børn og unge i skolealderen. Vejledning til skolesundhedstjenesten"⁶. "Skolesundhedsarbejdet"⁹ og "Sammenfattende evaluering af projekterne i satspuljen: "Kommunens plan mod overvægt blandt børn og unge"⁵⁰, der findes på www.sst.dk Samt forebyggelsespakke – fysisk aktivitet s. 21, forebyggelsespakke – mental sundhed s. 17, forebyggelsespakke – mad & måltider s. 18 og "Livsstilsbehandling af overvægt og fedme. Et litteraturstudie".</p>		SSU BU
<p>G <u>Tilbud til børn med trivselsproblemer relateret til overvægt</u></p>		

<p>Kommunen sikrer den nødvendige hjælp til børn og skoleklasser, der har trivselsproblemer, og som oplever drilleri og mobning pga. overvagt. Indsatsen iværksættes i et koordineret samarbejde mellem pædagoger, lærere, forældre og sundhedsplejen samt andre relevante aktører og integreres i kommunens generelle tilbud til børn, der bliver mobbet. Inspiration til handling: "Børns trivsel i dagtilbud og skoler" i forebyggelsespakke – mental sundhed s. 17.</p>		SSU BU
<p>U Tilbud til unge med moderat overvægt Kommunen tilbyder opfølgende indsats til unge med moderat overvagt ved udskolingsundersøgelsen, eller som er henvist af andre sundhedsprofessionelle, omsorgspersoner eller fx UU-vejledere (Ungdommens Uddannelsesvejledning). Indsatsen inddrager familien og omfatter mad og måltider, fysisk aktivitet og adfærdsmodifikation samt en vurdering af den unges psykosociale situation. Indsatsen kan være forankret i den kommunale sundhedstjeneste eller være organiseret på anden vis i kommunen. Ved behov henvises til udredning i almen praksis. Der sker en løbende gensidig orientering mellem almen praksis, den kommunale sundhedstjeneste og eventuelle andre relevante aktører, fx sundhedscentre og frivillige foreninger. Ved overgang fra en aktor til en anden tilstræbes en koordineret og sammenhængende indsats. Inspiration til handling: "Livsstilsbehandling af overvagt og fedme. Et litteraturstudie" og "Sammenfattende evaluering af projekterne i satspuljen: "Kommunens plan mod overvagt blandt børn og unge" på www.sst.dk.</p>		BU SSU
<p>G Rådgivning om overvægt ved rygestop Rådgivning om forebyggelse af overvagt indgår i kommunens rygestoptilbud. Inspiration til handling: "Hold vagten efter dit rygestop" og "Hvordan taler man om vagtbekymring ved rygestop – en guide til rygestopinstruktører". Findes på www.sst.dk</p>		SSU
<p>U Tilbud til voksne med moderat overvægt, primært efter henvisning Kommunen har et forebyggelsestilbud til voksne med moderat overvagt, som ønsker at tabe sig. Tilbuddet retter sig primært mod borgere, hvor den praktiserende læge eller sygehuset vurderer, at der vil være en sundhedsmæssig gevinst af et vægttab. Indsatsen omfatter mad og måltider, fysisk aktivitet og adfærdsmodifikation samt en vurdering af psykosociale forhold. Kommunen sikrer, at tilbuddene også tilgodeser specifikke målgrupper som nye mødre, der har udviklet overvagt under graviditet, borgere med etnisk minoritetsbaggrund samt borgere med psykisk sygdom, psykisk eller fysisk handikap. Inspiration til handling: "Slutevaluering af satspuljen: "Vægttab og vagtvedligeholdelse blandt svært overvægtige voksne", "Små skridt til vægttab – der holder" og "10 veje til vægttab", der findes på www.sst.dk Derudover henvises til "Livsstilsbehandling af overvagt og fedme. Et litteraturstudie" ⁷⁷ og www.diaetist.dk og www.altomkost.dk</p>		SSU
<p>U Vejledning om overvægt ved sundhedsplejerskens graviditetsbesøg Såfremt kommunen tilbyder graviditetsbesøg ved sundhedsplejerske, indgår vejledning om anbefalet vægtøgning under graviditet og forebyggelse af overvagt som en del af den samlede vejledning, der tilrettelægges efter familiens behov. Ved behov henvises til opfølgning i region, herunder almen praksis, og til relevante tilbud i kommune eller region.</p>		SSU
<p>G Vejledning om vægt ved forebyggende hjemmebesøg til ældre Ved de forebyggende hjemmebesøg til ældre vejledes der om den sundhedsmæssige betydning af normalvagt i forbindelse med vejledning om sunde mad- og måltidsvaner samt fysisk aktivitet. Ved behov henvises til almen praksis. Inspiration til handling: Forebyggelsespakke –</p>		SSU

mad & måltider s. 18 og forebyggelsespakke – fysisk aktivitet s. 23. Derudover kan hentes inspiration i "Adipositas – sygdom, behandling og organisation".		
U <u>Vejledning om vægt ved hjemmesygeplejers besøg i hjemmet</u> Ved hjemmesygeplejers besøg i hjemmet hos ældre vejledes der om den sundhedsmæssige betydning af normalvagt og sunde mad- og måltidsvaner samt fysisk aktivitet. Ved behov henvises til almen praksis. Inspiration til handling: Forebyggelsespakke – mad & måltider s. 18 og forebyggelsespakke – fysisk aktivitet s. 23. Derudover kan hentes inspiration i "Adipositas – sygdom, behandling og organisation".		SSU

INFORMATION OG UNDERVISNING

G <u>Den kommunale sundhedstjenestes konsulentfunktion i dagtilbud</u> Kommunale dagtilbud inddrager den kommunale sundhedstjeneste både som sundhedsfaglig ekspert og som ekspert i at sætte sundhedsfremmende processer i gang i arbejdet med fremme af normalvagt og forebyggelse af overvægt. Inspiration til handling: "Vejledning om forebyggende sundhedsydelse til børn og unge".		SSU
G <u>Sundhedsundervisning i skolen</u> Kommunens skoler inddrager vagt, herunder bevarelse af normalvægten samt sunde mad- og fysisk aktivitetsvaner, kropsofattelse og trivsel, i sundhedsundervisningen. Skolen kan med fordel inddrage den kommunale sundhedstjeneste både som sundhedsfaglig ekspert og som igangsætter af sundhedsfremmende processer. Inspiration til handling: "Faghæfte 21. Fælles mål. Sundheds- og seksualundervisningen og familiekundskab", "Faghæfte 6. Falles mal. Idræt" og "Faghæfte 11. Falles mal. Hjemmekundskab". Findes på www.uvm.dk		SSU BU
U <u>Sundhedssamtale på ungdomsuddannelser</u> Kommunen kan etablere et samarbejde med ungdomsuddannelser i kommunen med henblik på at udvikle en sundhedssamtale for de unge, når de starter på en ungdomsuddannelse. Denne opgave kan fx gennemføres i samarbejde med den kommunale sundhedstjeneste og UU-vejledere (Ungdommens Uddannelsesvejledning) i kommunen. Inspiration til handling: "Sunde erhvervsskoler" og "Kortlægning af sundhedstiltag på erhvervsuddannelser i Danmark – anbefalinger til det fremadrettede sundhedsarbejde".	Note 2	BU SSU?
G <u>Oversigt over tilbud til børn og voksne med moderat overvægt</u> Kommunen har en let tilgængelig oversigt til borgere og fagpersoner over kommunale og eventuelle regionale tilbud til børn, unge og voksne med moderat overvægt. Oversigten kan indeholde henvisningskriterier og fx vises på kommunens hjemmeside, i sundhedscentret, på kommunale arbejdspladser, på relevante sundhedsportaler som www.sundhed.dk og via apoteket.		SSU
G <u>Information til borgerne om vægt</u> Kommunen sikrer borgerne let adgang til information om betydningen af at bevare normalvægten og information om at få hjælp til at tabe sig, fx via sundhedscentre, sundhedsplejebesøg i hjemmet, forebyggende besøg til ældre, på kommunens hjemmeside, via apoteket,		SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

jobcentre og arbejdspladser i kommunen. Inspiration til handling: Siderne om overvægt på www.sst.dk og www.sundhed.dk samt www.enletterebarndom.dk og www.altomkost.dk

TIDLIG OPSPORING

<p>G Opsporing af førskolebørn med overvægt eller risiko for overvægt Sundhedsplejersken identificerer børn med overvægt eller børn med øget risiko for at udvikle overvægt ved besøg i hjemmet i barnets første leveår og eventuelle efterfølgende besøg. Ved identifikation af et barn med overvægt sikres et samarbejde mellem sundhedsplejersken, familien og den praktiserende læge. Ansatte i dagtilbud og den kommunale tandpleje og praktiserende tandlæger, der behandler børn, medvirker også til tidlig opsporing af børn med overvægt (uden dog at foretage målinger af barnet) i samarbejde med den kommunale sundhedstjeneste. Inspiration til handling: "Opsporing og behandling af overvægt hos førskolebørn" på www.sst.dk</p>		SSU
<p>G Opsporing af skolebørn med overvægt eller risiko for overvægt Skolesundhedstjenesten identificerer børn og unge med overvægt eller børn med øget risiko for overvægt ved ind- og udskolingsundersøgelserne samt ved funktionsundersøgelserne i 1. klasse og midt i skoleforløbet. Den kommunale tandpleje og tandlæger i privat praksis, der behandler børn, kan understøtte opsporingen (uden dog at foretage målinger af barnet). Ved identifikation af et barn eller en ung med overvægt inddrages familien. Sundhedsplejersken tilbyder relevant opfølgning og vurderer, om der er behov for at involvere almen praksis. Inspiration til handling: "Opsporing af overvægt samt tidlig indsats for børn og unge i skolealderen. Vejledning til skolesundhedstjenesten" på www.sst.dk</p>		SSU
<p>G Opsporing af voksne med overvægt eller risiko for overvægt Sundhedsprofessionelle i kommunen, fx i sundhedscentre og hjemmeplegen, identificerer voksne med overvægt eller med øget risiko for at udvikle overvægt og henviser ved behov til i almen praksis. Andre kommunale medarbejdere kan understøtte opsporingen i relevante arenaer, fx jobcentre og varesteder. Inspiration til handling: "Opsporing og behandling af overvægt hos voksne". Findes på www.sst.dk</p>		SSU
<p>G Opsporing af børn og voksne med overvægt på bosteder og -former samt på aktiverings- og samværstilbud Ansatte på bosteder og -former samt på aktiverings- og samværstilbud identificerer børn, unge, voksne og ældre med overvægt og opfordrer ved behov til opfølgning i almen praksis eller fx sundhedscenter, for børns vedkommende hos den kommunale sundhedstjeneste. Inspiration til handling: "Opsporing og behandling af overvægt hos førskolebørn", "Opsporing af overvægt samt tidlig indsats for børn og unge i skolealderen. Vejledning til skolesundhedstjenesten" og "Opsporing og behandling af overvægt hos voksne". Findes på www.sst.dk</p>		BU SSU

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Januar 2015

G = grundniveau, **U** = udviklingsniveau

Grøn = anbefaling imødekommes, Gul = dele af anbefaling imødekommes evt. fremtidigt, Rød = anbefaling imødekommes ikke

<p>G Opsporing af ældre med overvægt ved forebyggende hjemmebesøg I forbindelse med de forebyggende hjemmebesøg til ældre identificeres ældre med overvægt. Dette kombineres med en vurdering af den aldres funktionsevne. Ved hjemmebesøgene er det desuden vigtigt at opspore undervægt. Ved behov henvises til yderligere udredning i region, herunder almen praksis, og til relevante tilbud i kommune eller region. Inspiration til handling: "Værktøjer til tidlig opsporing af sygdomstegn, nedsat fysisk funktionsniveau og underernæring – sammenfatning af anbefalinger" på www.sst.dk og "Adipositas – sygdom, behandling og organisation".</p>		SSU